

Utlåtande 2009:88 RII (Dnr 319-663/2008)

Byggnad av hisstorn med personhiss för ökad tillgänglighet till och från tunnelbanan i Farsta Strand

Motion av Lilian Falkbäck och Tomas Rudin (båda s) (2008:23)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande Motion (2008:23) av Lilian Falkbäck och Tomas Rudin (båda s) anses besvarad med vad som anförs i detta utlåtande.

Föredragande borgarrådet Ulla Hamilton anför följande.

Ärendet

Lilian Falkbäck (s) och Tomas Rudin (s) har i en motion (2008:23) till kommunfullmäktige föreslagit att ett hisstorn med två personhissar ska byggas vid tunnelbanan i Farsta strand för att öka tillgängligheten till Brunskogsbacken för boende och besökare till exempelvis Farstastrandskyrkan.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kommunstyrelsens handikappråd, trafik- och renhållningsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, Farsta stadsdelsnämnd samt Storstockholms Lokaltrafik. Trafik- och renhållningsnämnden och stadsbyggnadsnämnden har inkommit med kontorsyttranden. Storstockholms Lokaltrafik har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret är allmänt positivt till motionens innehåll men gör bedömningen att projektet är upp till SL att genomföra.

Kommunstyrelsens handikappråd anser, genom stadsbyggnadsnämndens och trafik- och renhållningsnämndens handikappråd, att hissar bör byggas på sådana platser där terrängen är mycket kuperad och där allmänheten tvingas forcera branta gångvägar för att nå viktiga målpunkter samt att alla åtgärder som förbättrar tillgängligheten mellan tunnelbanan och omgivningen är positiva.

Trafikkontoret avstyrker från att bygga det föreslagna hisstornet med anslutande ramp eftersom den gångförbindelse som redan finns tillgodoser kravet på tillgänglighet.

Stadsbyggnadskontoret anser att tillgängligheten tillgodoses med en gångväg som uppfyller krav på lutning.

Farsta stadsdelsnämnd anser att ett kompletterande hisstorn till det redan befintliga sannolikt blir en kostsam investering.

Mina synpunkter

Staden har sedan 1999 avsatt cirka en miljard kronor i tillgänglighetsskapande åtgärder. Åtgärderna avser främst förbättringar i gatumiljön vilket också lyfts fram av handikapporganisationerna, men även enkelt avhjälpna hinder i offentliga byggnader.

Det är välkommet att tillgängligheten i offentliga och privata miljöer ökar. Stockholms stads särskilda investeringsmedel för tillgänglighetsskapande åtgärder avser dock endast investeringar i kommunala anläggningar. Det föreslagna hisstornet med två personhissar vid tunnelbanan i Farsta strand berör en ickekommunal fastighetsägare och en landstingskommunal trafik huvudman varvid jag anser att det är upp till SL och berörd fastighetsägare att genomföra projektet om så önskas.

Dessutom ska tilläggas att kravet på tillgänglighet tillgodoses då en gångförbindelse redan finns. Den ringa förbättringen av tillgängligheten och bekvämligheten som en hiss skulle medföra motiverar inte kostnaderna för att bygga och driva en anläggning i enlighet med förslaget.

Bilaga

Motion (2008:23) om byggande av hisstorn med personhiss för ökad tillgänglighet till och från tunnelbanan i Farsta Strand

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Roger Mogert* (s) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta följande.

1. Avslå föredragande borgarrådets förslag till beslut.
2. Anse motionen besvarad med nedanstående.
3. Uppdra åt Trafik- och renhållningsnämnden att ta fram förslag till tillgänglighetsförbättrande åtgärder i enlighet med motionens anda.
4. Uppdra åt Trafik- och renhållningsnämnden att ta fram förslag till handlingsplan för hur kommunen ska agera framöver utifrån motionens anda.
5. Därutöver anför följande.

Det är stadens ansvar att kanalisera uppfattningar, ta fasta på medborgarnas behov och säkerställa att staden är tillgänglig för sina medborgare. Det går inte att hänvisa till ägoförhållanden när ett sakförhållande och en upplevd problematik i medborgares vardag diskuteras. Ägandet av en fastighet är viktigt, men inte för att ta ställning till vad som kan diskuteras och vad man kan ha åsikter om, utan för att ta ställning till vad som kan göras och hur det kan göras.

Motionen påtalar ett känt problem i Farsta strand och får också i sin problembeskrivning medhåll från den lokala förvaltningen. Staden har också i andra sammanhang bedömt att Farsta Strand är lämpligt för äldre befolkning - en del av befolkning som givetvis har större problem med rörlighet och tillgänglighet – när man tyckt att det är lämpligt att bygga bostäder som riktar sig till människor som planerar för sin ålderdom. Att då negligera de problem motionen tar upp är oacceptabelt.

Stadens förvaltningar lyfter fram en rad komplikationer med det förslag motionärerna har. Förvaltningarna är dock inte lika snabba med att föreslå andra åtgärder som löser det problem som motionärerna tar upp. Det enda rimliga är då att uppdra åt berörd nämnd att göra det. Samtidigt bör kommunen ta fasta på det som flera förvaltningar lyfter fram, nämligen att man aktivt bör följa vad berörda fastighetsägare vidtar för åtgärder framöver och då innefatta tillgänglighetsskapande åtgärder i planeringen. I detta syfte bör en handlingsplan tas fram.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande

Motion (2008:23) av Lilian Falkbäck och Tomas Rudin (båda s) anses besvarad med vad som anförs i detta utlåtande.

Stockholm den 13 maj 2009

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Ulla Hamilton

Ylva Tengblad

Reservation anfördes av *Carin Jämtin, Tomas Rudin, Malte Sigemalm och Abdo Goriya* (alla s) och *Stefan Nilsson* (mp) med hänvisning till reservationen av (s) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Lilian Falkbäck (s) och Tomas Rudin (s) har i en motion (2008:23) till kommunfullmäktige föreslagit att ett hisstorn med två personhissar ska byggas vid tunnelbanan i Farsta strand för att öka tillgängligheten till Brunskogsbacken för boende och exempelvis besökare till Farstastrandskyrkan.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kommunstyrelsens handikappråd, trafik- och renhållningsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, Farsta stadsdelsnämnd samt Storstockholms Lokaltrafik. Trafik- och renhållningsnämnden och stadsbyggnadsnämnden har inkommit med kontorsyttranden. Storstockholms Lokaltrafik har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 25 mars 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholm stad har särskilda investeringsmedel för tillgänglighetsskapande åtgärder. Dessa medel ligger huvudsakligen i trafik- och renhållningsnämndens investeringsbudget, en nämnd som också ansvarar för stadens tillgänglighetsprojekt. Staden har sedan 1999 avsatt cirka en miljard kronor i tillgänglighetsskapande åtgärder. Åtgärderna avser främst förbättringar i gatumiljön, men även enkelt avhjälpta hinder i offentliga byggnader har varit föremål för stort fokus.

Stadens investeringsmedel avser dock, bland annat av kompetensskäl, endast investeringar i kommunala anläggningar. Stadsledningskontoret är mycket positivt till förbättringar av tillgängligheten i offentliga och privata miljöer, särskilt när sådana går utöver den skyldighet lagen förutsätter när det gäller anpassning av lokaler och funktioner efter fastställda normer.

Graden av det kommunala åtagandet i denna skyldighet framgår dock inte då en icke-kommunal fastighetsägare och en landstingskommunal trafikhuvudman uppenbarligen berörs. Stadsledningskontoret är allmänt positivt till motionens innehåll men gör bedömningen att projektet är upp till SL att genomföra. Kontoret gör därför ingen vidare bedömning av ett eventuellt huvudmannaskap för hisstornet utan konstaterar att om stadens engagemang bedöms som nödvändigt efter vidare utredning så får projektets prioritet bestämmas av ansvariga nämnder och rymmas inom deras drift- och investeringsbudgetar.

Stadsledningskontoret föreslår att motionen anses besvarad med vad som anförs i tjänsteutlåtandet.

Kommunstyrelsens handikappråd

Kommunstyrelsens handikappråd beslutade vid sitt sammanträde den 17 december 2008 följande

Rådet avstår från att yttra sig över remissen och överlämnar remissen till Farsta stadsdelsnämnds, Stadsbyggnadsnämndens och Trafik- och renhållningsnämndens handikappråd för yttranden.

Stadsbyggnadsnämndens handikappråds tjänsteutlåtande daterat den 10 februari 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Handikapprådet saknar den lokalkännedom som behövs för att kunna bedöma behovet av den föreslagna personhissen. I den delen hänvisar till yttrandet från stadsdelsnämndens handikappråd.

Rent allmänt menar vi att hissar bör byggas på sådana platser där terrängen är mycket kuperad och där allmänheten tvingas forcera branta gångvägar för att nå viktiga målpunkter. Men det är viktigt att det finns ett klar uttalat ansvar för underhåll och daglig städning av sådana hissar. Det har brustit en hel del i detta hänseende på många håll.

Trafik- och renhållningsnämndens handikappråds tjänsteutlåtande daterat den 22 januari 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Trafik- och renhållningsnämndens handikappråd ser positivt på alla åtgärder som förbättrar tillgängligheten mellan Tunnelbanan och omgivningen. Beträffande utformningen av hissen hänvisar vi till EU:s hissdirektiv. Den större modellen som kan ta även eldrivna utomhusrullstolar av scooter modell och horisontell manöverpanel med stora knappar. I övrigt hänvisar vi till Farsta handikappråd som har bättre lokalkännedom.

Trafikkontoret

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 23 februari 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Trafikkontoret avstyrker från att bygga det föreslagna hisstornet med anslutande ramp eftersom den gångförbindelse som redan finns tillgodoser kravet på tillgänglighet. Den ringa förbättringen av tillgängligheten och bekvämligheten som en hiss skulle medföra motiverar inte kostnaderna för att bygga och driva en anläggning i enlighet med förslaget.

Stadsbyggnadskontoret

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 2 mars 2009 har i huvudsak följande lydelse.

För en byggnation av två personhissar med anslutande inglasad ramp måste det tas fram en ny detaljplan då hissarna samt rampen som föreslås i motionen placeras på natur- samt parkmark. Tillgängligheten tillgodoses idag med en gångväg som uppfyller krav på lutning. Gångvägen är placerad på kvartersmark med byggrätt för bl. a handelsändamål. Om byggrätten utnyttjas uppstår behov att se över tillgängligheten. Kontoret anser det vara olämpligt att placera en inglasad gångväg i natur- och parkmark. Istället bör en lösning sökas som innebär att tillgängligheten löses inom ramen för nuvarande byggrätt och i anslutning till en eventuell framtida utbyggnad av befintlig byggnad.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 12 februari 2009 följande:

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Gunnar Sandell m.fl. (s), Mats E P Lindqvist (mp) och Malin Larsson (v) enligt följande

1. Nämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande
2. Nämnden uppdrar åt förvaltningen att verka för att det byggs nytt ovanpå T-banan
3. Nämnden anför därutöver följande

Nämnden instämmer helt i motionärernas syfte att underlätta för invånarna på Farsta strands höjder att ta sig till och från tunnelbanan och centrumet vid Stieg Trenters torg. Vi tillstyrker motionen.

Vi ger förvaltningen i uppdrag att arbeta för att staden medverkar till att bebyggelsen enligt detaljplanen genomförs så snart som möjligt och att hissen då kan byggas i anslutning till detta.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 21 januari 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Första delen av backen upp från tunnelbanan vid Stieg Trenters torg till Brunskogsbacken har en inte obetydlig lutning. För att underlätta för dem som av olika anledningar undviker trappor har en gångbana byggts som en "serpentinväg" vid sidan om trapporna. På gångbanan finns även två parkbänkar utplacerade.

Byggnationen av hisstornet föreslås väster om Konsums byggnad vilket innebär att placeringen blir på privat fastighetsmark som enligt detaljplanen inte får bebyggas. Den föreslagna inglasade gångbron skulle bli lång, ca 100 meter. Att bygga ett kompletterande hisstorn till det redan befintliga blir sannolikt en kostsam investering.

Enligt detaljplanen är byggrätten fyra våningar för fastigheten som Konsum har sin verksamhet i. Om byggrätten utnyttjas någon gång i framtiden kan det vara berättigat att passa på att förbättra möjligheten att komma upp till Brunskogsbacken.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2008:23

2008:23

**Motion av Lilian Falkbäck och Tomas Rudin (båda s)
om byggande av hisstorn med personhiss för ökad till-
gänglighet till och från tunnelbanan i Farsta Strand**

Dnr 319-663/2008

Stockholms stad uppförde år 1992 ett hisstorn med två personhissar i anslutning till den branta gångvägen från Brunskogsbackens övre del till dess nedre del. Gångvägen fortsätter därefter ned mot Farsta Strands Tunnelbanestation med ytterligare trappor och relativt stark lutning. Det är det senare gångavsnittet som behöver åtgärdas för att öka tillgängligheten för de boende och t.ex. besökare till Farstastrandskyrkan, vilken invigdes den 31 augusti 1997.

Undertecknade föreslår att ett nytt "hisstorn" med två personhissar byggs i anslutning till Farsta Strands Tunnelbanestation på västra sidan mot HSB:s höghus för +55-boende och med plan inglasad gångväg med tak i höjd med och vid sidan om Konsumbutikens takhöjd. Det bör samtidigt övervägas om gångvägen i en framtid kan byggas in i den fastighet som inrymmer Konsumbutiken om byggrätten utnyttjas och fastigheten byggs på med flera våningar. I avvaktan härpå om detta är möjligt kan hisstornet och gångvägen vara friliggande.

Staden har som mål att senast år 2010 vara en tillgänglig huvudstad och i budget avsättes årligen 100 miljoner kronor för tillgänglighetsskapande åtgärder. Vi föreslår därför att kommunfullmäktige uppdrar åt berörda nämnder att utarbeta underlag för upphandling av förordad hiss och planfri gångväg i anslutning till Farsta Strands Tunnelbanestation.

Stockholm den 3 mars 2008

Lilian Falkbäck

Tomas Rudin